

“MOET IK EEN CAO TOEPASSEN?”

INLEIDING

In gesprekken met onze zorgondernemers is dit een veel gestelde vraag. Hoewel we geen standaardantwoord op deze vraag hebben (iedere zorgonderneming is immers uniek), hopen we met deze notitie ondernemers te voorzien van de benodigde informatie om een eigen afweging te kunnen maken.

WAT IS EEN CAO?

Cao staat voor ‘collectieve arbeidsovereenkomst’. Een cao wordt afgesloten tussen werkgevers- en werknemersorganisaties (samen worden deze partijen ook wel de ‘sociale partners’ genoemd). De overeenkomst die deze partijen sluiten, is een collectieve arbeidsovereenkomst omdat de partijen onderhandelen namens hun leden. De overeenkomst die zij sluiten bindt dus alle leden van de organisaties.

HOE RAAK IK GEBONDEN AAN EEN CAO?

Er zijn drie manieren waarop u gebonden kunt zijn aan een cao:

- U bent lid van een vakorganisatie. Dit volgt ook uit het stukje hierboven. Als een ondernemer lid is van een vakorganisatie (zoals VGN, ActiZ) onderhandelt die organisatie namens de ondernemer over een cao. De ondernemer is dan verplicht om de cao ook toe te passen (als de zorgonderneming onder de werkingssfeer valt van die cao). Een cao heeft een beperkte looptijd. Tijdens de periode dat de cao van kracht is, zijn de arbeidsvoorwaarden uit de cao onderdeel van de arbeidsovereenkomsten met uw werknemers. Na afloop van de looptijd van de cao blijven de arbeidsvoorwaarden uit de cao gelden tussen u en uw werknemers tot het moment dat er een nieuwe cao is. Dit wordt ook wel ‘nawerking’ van de cao genoemd.

Elke cao heeft een werkingssfeerbepaling. Hierin wordt (soms heel nauwgezet, soms globaal) beschreven op wie de cao van toepassing is.

- De cao is ‘algemeen verbindend’ verklaard. De werkgevers- en werknemersorganisaties kunnen de minister verzoeken om de cao algemeen verbindend te verklaren. Als de minister dit doet, geldt de cao voor elke werkgever die binnen de werkingssfeer van de cao valt. Aangesloten zijn bij een vakorganisatie is dan niet van belang. Daarmee heeft de algemeenverbindendverklaring voor de toepassing van een cao ook impact op uw zorgonderneming. Ook een algemeenverbindendverklaring heeft een beperkte looptijd. Een algemeenverbindendverklaring kent geen nawerking. Dit betekent in theorie dat een werkgever die door de algemeenverbindendverklaring gebonden is aan de cao, na afloop van de algemeenverbindendverklaring terug kan keren naar de arbeidsvoorwaarden zoals die golden vóór de algemeenverbindendverklaring van de cao. Hierdoor kan een knipperlicht situatie ontstaan qua arbeidsvoorwaarden.

- U heeft als werkgever zelf met een werknemer afgesproken een specifieke cao toe te passen op die arbeidsovereenkomst, bijvoorbeeld omdat de zorgonderneming onder de werkingssfeer van een cao valt die regelmatig algemeen verbindend verklaard wordt, maar u als werkgever ook buiten de perioden van algemeenverbindendverklaring deze cao wil blijven toepassen.

Nu is het de vraag welke cao dan voor u van toepassing is.

WELKE CAO'S KUNNEN VOOR MIJ VAN TOEPASSING ZIJN?

Binnen zorgbranche zijn vijf cao's waar u als zorgondernemer onder zou kunnen vallen. Welke cao daadwerkelijk op de zorgonderneming van toepassing is, is afhankelijk van de specifieke bedrijfsactiviteiten.

De vijf cao's zijn:

- [Cao Gehandicaptenzorg](#)
- [Cao Jeugdzorg](#)
- [Cao GGZ](#)
- [Cao Sociaal Werk](#)
- [Cao VVT](#)

De bepalingen van al deze cao's worden op gezette tijden algemeen verbindend verklaard. Deze links verwijzen naar de meest recente cao's. Check altijd of er inmiddels geen nieuwe cao is afgesloten, op termijn zijn deze links verouderd.

WAT ALS IK ONDER GEEN VAN DE CAO'S VAL?

Uiteindelijk gaat de rechter over de vraag welke cao toegepast moet worden. De hoogste rechter (de Hoge Raad) interpreteert cao's (kort gezegd) op een manier dat de werkingssferen van de cao's naadloos op aansluiten. Door cao's op deze manier uit te leggen, hebben cao's geen overlap en is er geen ruimte tussen de werkingssferen van cao's. Dit maakt dat het vrijwel zeker is dat uw zorgonderneming binnen de werkingssfeer van een cao valt.

Wanneer die cao algemeen verbindend is verklaard, bent u wettelijk verplicht deze toe te passen. Wanneer u dit niet doet, loopt u het risico dat werknemers of werknemersorganisaties via de rechter gaan afdwingen dat u de cao moet toepassen. Een ander risico is dat een sociaal fonds achter een bepaalde cao achterstallige premies gaat eisen. Zij stellen dan dat u bij dat fonds had moeten aansluiten omdat uw bedrijf onder de werkingssfeer van die cao valt. Los van die premiebedragen kan het veel tijd en moeite kosten om te proberen die organisatie ervan te overtuigen dat u niet onder die cao valt, als dat al lukt.

DOE MIJ MAAR EEN CAO!

U kunt de hierboven beschreven risico's ondervangen door gemotiveerd te kiezen voor toepassing van een bepaalde cao. In de rechtspraak zien we dat rechters terughoudend zijn met het uitspreken dat een werkgever de verkeerde cao heeft toegepast, als de werkgever in

kwestie wel goede redenen had om een bepaalde cao toe te passen. Ook hoeft een werkgever in dat geval wellicht niet met terugwerkende kracht de achteraf juiste cao toe te passen, maar slechts naar de toekomst toe.

Om te zien welke cao het best bij u past, vergelijkt u de werkingsfeerbepalingen uit bovenstaande cao's. De cao die het best aansluit op uw bedrijfsactiviteiten, is de cao die waarschijnlijk ook voor u geldt.

HANDIGE LINKS

- [Wat is een cao? Informatie van de Rijksoverheid](#)
- [Overzicht van alle algemeen verbindend verklaarde cao's van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid](#)

MOET IK OOK EEN CAO TOEPASSEN ALS IK EEN ZZP'ER INHUUR?

Zzp'ers vallen in beginsel niet onder het toepassingsbereik van de cao's, zoals in deze notitie besproken, tenzij sprake is van schijnzelfstandigheid. Van schijnzelfstandigheid is sprake wanneer een partij zich voordoet als Zzp'er (ondernemer) terwijl hij feitelijk in loondienst is (een arbeidsovereenkomst heeft).

Het betreft een arbeidsovereenkomst als er sprake is van (a) verrichte arbeid (b) tegen loon (c) in dienst van een ander (d) gedurende een zekere tijd. Als voldaan is aan deze voorwaarden staat het partijen niet vrij de rechtsverhouding anders te kwalificeren.